



## Globalni kodeks ponašanja za dobavljače kompanije PepsiCo, Inc

### Svrha i oblast primene

Mi u kompaniji PepsiCo verujemo da etičko i odgovorno delovanje nije samo ispravna stvar, već i ispravan način našeg poslovanja. Naš Globalni kodeks ponašanja za dobavljače („Kodeks za dobavljače“) definiše naša očekivanja od dobavljača na području poslovnog integriteta i antikorupcije, radne prakse, zaštite zdravlja i bezbednosti zaposlenih kao i zaštite životne sredine.

Od svih dobavljača, proizvođača, preduzetnika, konsultanata, agenata i drugih koji obezbeđuju robu i usluge a koji posluju s kompanijom PepsiCo ili u njeno ime („dobavljači“) očekuje se da se pridržavaju ovog Kodeksa za dobavljače kao i svih drugih relevantnih uputstava<sup>1</sup> što je uslov za poslovanje s kompanijom PepsiCo i njenim filijalama. Od dobavljača se takođe očekuje da kroz svoj kanal dobavljača prenose i primenjuju ovaj Kodeks za dobavljače i relevantne smernice.

### Principi poslovnog ponašanja

Kompanija PepsiCo očekuje od svojih dobavljača da posluju odgovorno, transparentno, pošteno i sa integritetom, kao i da se pridržavaju sledećih principa:

#### 1. Očuvanje svesti i delovanje u skladu sa važećim zakonima i propisima u zemljama u kojima poslujete.

#### 2. Čuvanje poverljivosti svih informacija kompanije PepsiCo i njenih partnera.

Dobavljači treba da preduzmu sve razumne i neophodne mere predostrožnosti kako bi zaštitili informacije kompanije PepsiCo i njenih partnera kojima imaju pristup, što podrazumeva da ih ne otkrivaju nikome, kako unutar tako i izvan kompanije PepsiCo, osim ako je takvo otkrivanje adekvatno odobreno u vezi s jasno definisanim legitimnim poslovnim potrebama (na primer, otkrivanje samo onoga što je neophodno znati) i uz pismenu saglasnost o poverljivosti.

#### 3. Pošteno nadmetanje za posao s kompanijom PepsiCo i zakonito vođenje svih takvih poslova u ime kompanije PepsiCo.

Kompanija PepsiCo je posvećenja zakonitom i etičkom poslovanju u okviru sistema slobodnog preduzetništva i strogo zabranjuje korupcijske dogovore sa kupcima, dobavljačima, državnim službenicima ili trećim licima. Kao takva, kompanija PepsiCo zabranjuje svojim dobavljačima učestvovanje u bilo kom obliku podmićivanja u javnom ili komercijalnom sektoru. Dobavljač koji nastupa u ime kompanije PepsiCo ne sme, ni pod kakvim okolnostima, ponuditi ili pokloniti bilo šta od vrednosti, direktno ili indirektno, državnom službeniku ili bilo kojem licu ili entitetu u privatnom ili komercijalnom sektoru, ako je isplata namenjena podsticanju primaoca da zloupotrebi njegov ili njen položaj kako bi postigao ili zadržao nepoštenu poslovnu prednost ili ličnu korist. U skladu s tim principima, dobavljači koji nastupaju u ime kompanije PepsiCo moraju da postupaju u skladu sa zakonom SAD-a o stranim korupcijskim praksama, bilo kojim važećim lokalnim antikorupcijskim zakonima i očekuje se da postupaju u skladu sa politikom kompanije PepsiCo o globalnoj antikorupcijskoj usaglašenosti Politika „ABAC“ (Anti-Bribery Compliance

<sup>1</sup> Važeće politike/obaveze kompanije PepsiCo: (i) Environmental Health and Safety Policy (Politika za bezbednost, zdravlje i zaštitu životne okoline), (ii) Sustainable Agriculture Policy (Politika održive poljoprivrede), (iii) Land Use Policy (Politika korišćenja zemljišta), (iv) Forestry Stewardship Policy (Šumarska politika), (v) Sustainable Packaging Policy (Politika održive ambalaže), (vi) Cage-Free Egg Policy (Politika o jajima kokoški držanih van kaveza), (vii) Human Rights Workplace Policy (Politika o ljudskim pravima na radnom mestu), (viii) Palm Oil Commitments (Obaveze o upotrebi palminog ulja), (ix) Cane Sugar Commitment (Obaveza o korišćenju šećerne trske), i (x) Global Anti-Bribery Compliance (ABAC) Policy (Politika o globalnoj antikorupcijskoj usaglašenosti (ABAC)). Svi ovi dokumenti se mogu pronaći na [www.pepsico.com](http://www.pepsico.com).

Policy, "ABAC Policy").

- 4. Promovisanje raznovrsne radne snage i obezbeđivanje radnog mesta slobodnog od diskriminacije, uznemiravanja ili bilo kojeg drugog oblik zlostavljanja.**

Dobavljači kompanije PepsiCo će stvarati radno okruženje u kome će se zaposleni i poslovni partneri osećati vrednovanim i poštovanim zbog svog doprinosa. Uznemiravanje, uključujući nepoželjno verbalno, vizuelno, fizičko ili drugo ponašanje bilo koje vrste koje stvara zastrašujuće, uvredljivo ili neprijateljsko radno okruženje se neće tolerisati. Vaše odluke u vezi zapošljavanja moraju uvek biti zasnovane na kvalifikacijama, veštinama, učinku i iskustvu.
- 5. Pošteno postupanje sa radnicima, u odnosu na pravične plate, radno vreme i beneficije.**

Dobavljači kompanije PepsiCo će se pridržavati svih važećih zakona i regulatornih zahteva što se tiče plate, radnog vremena i beneficija. Dobavljači treba da nastoje da se drže i međunarodnih standarda što se tiče radnog vremena i vremena za pauzu, što uključuje: (i) radnu sedmicu koja obuhvata ne više od 48 radnih sati po redovnom rasporedu ili 12 sati dobrovoljnog prekovremenog rada, (ii) premije za prekovremeni rad, (iii) da radnici imaju obezbeđen jedan dan odmora svakih 7 dana, osim u hitnim slučajevima ili neuobičajenim situacijama i (iv) da se ne radi uzastopno više od 21 dan bez dana odmora. Ukoliko praksa dobavljača nije u skladu s međunarodnim standardima, dobavljač treba da ustanovi uzrok problema i da radi na tome da poboljša svoju praksu.
- 6. Zabranjivanje svih oblika prinudnog ili obaveznog rada.**

Dobavljači kompanije PepsiCo će održavati i promovisati osnovna ljudska prava koja uključuju i slobodu kretanja radnika. Odluke u vezi sa zapošljavanjem moraju biti zasnovane na slobodnom izboru i neće se koristiti prinudni ili kazneni rad, fizička kazna ili pretnja nasiljem ili drugi oblici fizičkog, seksualnog, psihološkog ili verbalnog zlostavljanja kao metod disciplinovanja ili kontrole. Ugovori o zapošljavanju moraju sadržati jasne uslove zapošljavanja i ne smeju ograničavati kretanje radnika kroz zadržavanje ličnih dokumenata, držanje depozita ili drugih aktivnosti koje imaju za cilj da spreče zaposlenog da prekine radni odnos. Osim toga, od radnika se ne sme tražiti da plate za unajmljivanje ili za to da dobiju ili zadrže zaposlenje a dobavljači treba da se postaraju da se agencije treće strane koje se bave unajmljivanjem pridržavaju ovih principa.
- 7. Zabranjivanje rada dece.**

Dobavljači se moraju pridržavati minimalne starosne dobi za stupanje u radni odnos propisane nacionalnim zakonima ili propisima, kao i važećim standardima Međunarodne organizacije rada (ILO). Osim toga, kompanija PepsiCo zabranjuje zapošljavanje pojedinaca mlađih od 15 godina ili mlađih od minimalnog uzrasta za rad po lokalnom zakonu ili uzrasta za obavezno školovanje, u zavisnosti od toga šta je više. Dobavljač ni u kom slučaju neće dozvoliti deci da obavljaju rad koji ih izlaže preteranim fizičkim rizicima koji mogu da naškode njihovom fizičkom, mentalnom ili emocionalnom razvoju ili na neprikladan način ometaju njihovo obrazovanje ili potrebu za sticanjem stručnosti.
- 8. Prepoznavanje prava zaposlenih na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja.**

U skladu s važećim zakonima, dobavljači kompanije PepsiCo će poštovati pravo zaposlenih da se priključe udruženjima i radničkim organizacijama.
- 9. Obezbeđivanje sigurne i zdrave radne sredine.**

Dobavljači kompanije PepsiCo će proaktivno upravljati zdravstvenim i bezbedonosnim rizicima, kako bi obezbedili okruženje bez incidenata, te kako bi se sprečile povrede na radu i profesionalne bolesti. Dobavljači moraju implementirati sisteme upravljanja i kontrole koji identifikuju opasnosti, te procenjuju i kontrolišu rizik vezan za njihovu specifičnu delatnost. Takođe, dobavljači će omogućiti pristup bezbednoj vodi za piće, sanitarne i higijenske uslove, što podrazumeva adekvatne toalete i sredstva za pranje ruku; požarne izlaze i osnovnu zaštitnu opremu u slučaju požara; kompletne za prvu pomoć kao i pristup službama za hitne intervencije koje se odnose na životnu



sredinu, požar i medicinske slučajeve.

**10. Poslovanje koje podrazumeva izraženu brigu za životnu sredinu i koje je u skladu sa svim važećim ekološkim zakonima i propisima.**

Treba uzeti u obzir eventualno delovanje procesa donošenja svakodnevnih poslovnih odluka na životnu sredinu zajedno sa mogućnostima za očuvanje prirodnih resursa, smanjenje otpada na izvoru, reciklažu i kontrolu zagađenja kako bi se obezbedio čistiji vazduh i voda, kao i da bi se smanjio otpad na deponijama. Kompanija PepsiCo podstiče svoje dobavljače da identifikuju, odrede i sprovedu akcione planove za smanjenje ugrožavanja životne sredine na područjima vode, otpadnih voda, energije, emisije gasova sa efektom staklene bašte, otpada i ambalaže.

**11. Tačno vođenje finansijskih knjiga i poslovnih dokumenata u skladu sa svim važećim zakonskim i regulatornim zahtevima i prihvaćenim računovodstvenim praksama, što se odnosi i na sve fakture dostavljene kompaniji PepsiCo za isplatu ili nadoknadu.**

**12. Isporuka proizvoda i usluga u skladu sa važećim standardima kvaliteta i bezbednosti hrane.**

Kompanija PepsiCo je posvećena proizvodnji kvalitetnih i bezbednih proizvoda svih naših brendova. Od dobavljača koji su uključeni u bilo koji aspekt razvoja, rukovanja, proizvodnje, pakovanja, transporta ili skladištenja naših proizvoda, očekuje se da:

- Poznaju standarde kvaliteta proizvoda, smernice i procedure koje se primenjuju na proizvode sa vaše lokacije
- Prate i drže se dobrih proizvodnih praksi i protokola za testiranje
- Poštuju sve važeće savezne, državne i lokalne zakone i propise o bezbednosti hrane
- Odmah prijavite kompaniji PepsiCo probleme koji bi mogli negativno da utiču na kvalitet i javnu percepciju proizvoda kompanije PepsiCo

**13. Podržavanje usaglašenosti sa Kodeksom za dobavljače uvođenjem adekvatnih procesa upravljanja i saradnjom sa razumnim procesima procenjivanja koje zahteva kompanija PepsiCo.**

Da bi poslovali sa kompanijom PepsiCo, dobavljači moraju potpisati ugovore i izvršavati narudžbenice u skladu sa Kodeksom za dobavljače. Uz prethodnu najavu, kompanija PepsiCo može da izvrši razumnu proveru, kako bi proverila usaglašenost dobavljača sa Kodeksom za dobavljače. Osim toga, kao što je nadalje navedeno u Politici ABAC, od određenih dobavljača se očekuje da s vremena na vreme podnesu detaljan izveštaj o poslovanju treće strane.

**14. Pridržavanje propisa kompanije PepsiCo u vezi sa poklonima, provodom i sukobom interesa u odnosima sa zaposlenima kompanije PepsiCo.**

Kompanija PepsiCo zabranjuje svojim dobavljačima, ili bilo kome ko nastupa u njeno ime, da zaposlenima u kompaniji PepsiCo daju ili nude poklone koji bi mogli nepropisno delovati na poslovne odluke kompanije PepsiCo ili obezbediti nepoštenu poslovnu prednost.

**15. Vođenje računa o tome da sve kupovine zemljišta (što uključuje i lizing i zakup) zadovoljavaju standarde poslovanja Međunarodne finansijske korporacije (IFC), što podrazumeva slobodan, prethodni i informisani pristanak**



# PEPSICO

## 16. Prijavljivanje sumnjivih kršenja Kodeksa.

Kompanija PepsiCo očekuje da dobavljači imaju efikasan sistem za postupanje sa žalbama koje ulažu radnici u okviru svojih poslova ili od strane trećih lica, što podiže potencijalne prekršaje na nivo upravljanja a u skladu sa Vodećim principima UN-a. Radnici dobavljača ili preduzetnici mogu prijaviti eventualno kršenje ovog Kodeksa i putem „Speak Up“ linije kompanije PepsiCo na broj 1-866-729-4888 u Sedinjenim Američkim Državama ili putem telefonskih linija u drugim zemljama širom sveta. Spisak međunarodnih telefonskih brojeva se nalazi u prilogu ovom Kodeksu za dobavljače i može se s vremena na vreme ažurirati, kao što se vidi na <http://www.pepsico.com/Company/Speak-Up.html>.

„Speak Up“ linija je na raspolaganju 24 časa dnevno, 7 dana u nedelji i to širom sveta. Komunikacija se može ostvariti i elektronski preko „Speak Up“ internet linije na adresi <http://www.pepsico.com/Company/Speak-Up.html>. Sve takve prijave se smatraju poverljivima bez obzira da li dolaze preko „Speak Up“ telefonske ili internet linije, a možete biti i anonimni ako to zakon dozvoljava.